

TOMAS TEJLOR

ILUSTROVAO TOM BUT

PREVELA

DIJANA RADINOVIĆ

MALAMANDER

Laguna

Naslov originala

Thomas Taylor

MALAMANDER

MALAMANDER

Text and map illustrations © 2019 Thomas Taylor
Published by arrangement with Walker Books Limited,
London SE11 5HJ.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced,
transmitted, broadcast or stored in an information retrieval
system in any form or by any means, graphic, electronic or
mechanical, including photocopying, taping and recording,
without prior written permission from the publisher.

Cover illustration © 2019 George Ermos
Interior illustrations © 2019 Tom Booth
Reproduced by permission of Walker Books Ltd, London
SE11 5HJ
www.walker.co.uk

Translation copyright © 2021 za srpsko izdanje, LAGUNA

SILJI
T. T.

Zaleđe

Groznomorska knjigoteka

Oljučno sokače

Pivnica Zvrk i morz

Trg delina

Vodenijska ulica

Kitova ulica

Tembičev zavoj

Crkva sv. Mrgod

Svastarnica
gospode Fosil

Fargazijev venac

Desne stepenice

HOTEL
GRAND
NAUTILUS

Hejstingski sokak

Skoljska ulica

Kromerski prolaz

PROMENADA

Ordinacija
doktora Talasija

Groznomorski
muzej

Zamak

Bedemi

Ribarske barake
Kamenita obala

GROZOMORSKA OBALA

Lukobran

MAPA GROZOMORE

M O R S K A
M A G L A

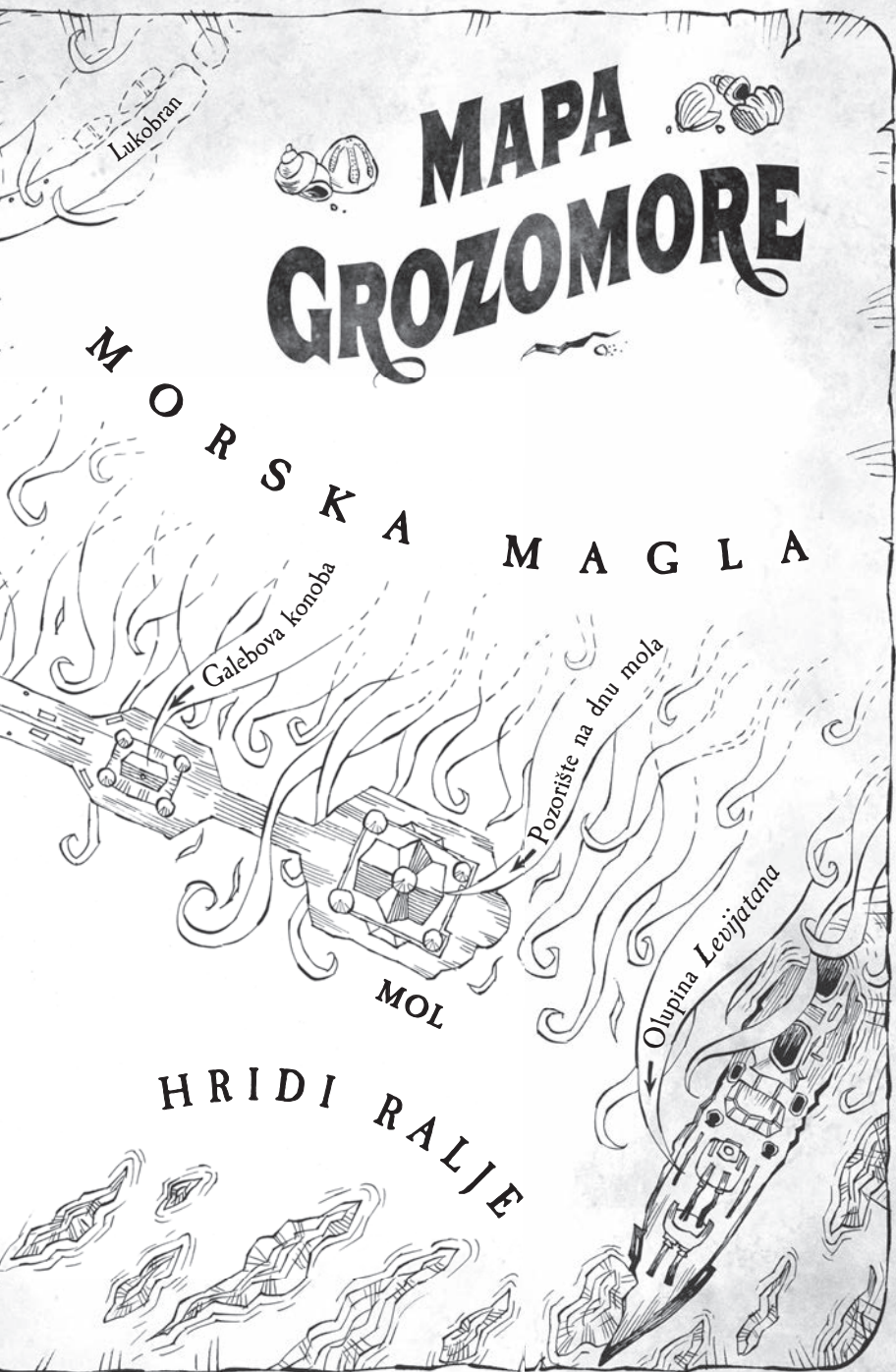
Galebova konoba

Pozorište na dnu mola

MOL

H R I D I
R A L J E

Olupina Levijatana

SADRŽAJ

1.	Grozomora	11
2.	Hotel <i>Grand nautilus</i>	14
3.	Vajolet Parma	22
4.	Kameraluna	31
5.	Izgubljen prtljag	41
6.	Novčić za majrena	51
7.	Grozomorska knjigoteka	57
8.	Prepisana knjiga	63
9.	Koproliti i sipe	69
10.	Galebova konoba	75
11.	Ukazanje	82
12.	Egzotične vrste	89
13.	Kofa gospođe Fosil	97
14.	Šta zna skupljačica	105
15.	Čaklje	111
16.	Jaje malamandera	119
17.	Ala Karakondžula	126
18.	Lov na neman	133
19.	Bliski susret	139
20.	Doktor Talasi	147

21.	<i>Levijatan</i>	153
22.	Grozomorski muzej	160
23.	Gospodin Mekušac	167
24.	Šta je videla ledi Kraken	175
25.	Tajanstveni posetioci	182
26.	U radnoj sobi	189
27.	Strah i magla	196
28.	Proburažena	203
29.	Ahilova peta	211
30.	Stranica koja nedostaje	216
31.	Životno delo Pitera Parme	220
32.	Mutna posla	227
33.	Sablasna svetla	231
34.	Ratni brod	238
35.	Malamanderova jazbina	245
36.	U utrobi zveri	253
37.	Prozor u prošlost	260
38.	Kapetan Kraken	267
39.	Čudna i sablasna svetlost	275
40.	Vendi	280
41.	Ervinova šapa	287
O AUTORU		294

GROZOMORA

.....

Verovatno ste bili u Grozomori a da to niste ni znali.

Sigurno ste došli preko leta. Tamo su tad bili sladoledi, ligeštuli i galebovi što su vam krali pomfrit. Verovatno ste se igrali s mamom u baricama među stenjem, a vaš tata je pronašao neku neobičnu školjku. Sećate se? I kladim se da ste, kad ste pošli kolima kući, pogledali u natpis nad molom ispisan svetlećim slovima – GROZA KOD MORA – i već polako prepuštali zaboravu čitav taj dan proveden na obali.

To je takvo mesto.

Leti.

Ali treba jednom da dođete kad zaduvaju prvi zimski vetrovi i oduvaju s natpisa slova A, K i D, kao i uvek u novembru. Kad morska magla lebdi ulicama nalik ave-tinjskim kracima, a slana voda prska po prozorima hotela *Grand nautilus*. Malo ljudi tad posećuje Grozomoru. Čak se i meštani klone obale kad padne mrak i kad vetar zavija oko Ralja i olupine oklopnjače *Levijatan*, gde se, ljudi se kunu, još mota ljigavi malamander.

Ali vi verovatno ne verujete u malamandere. Možda mislite da ljudi-ribe ne mogu da postoje. I to je u redu. Držite se vi sladoleda i ligeštula. Ova priča onda ionako nije za vas. Zapravo, učinite sebi uslugu i odmah prestanite da čitate. Zatvorite knjigu i zaključajte je u staru limenu kutiju. Onda kutiju umotajte teškim lancem i bacite je s mola. Zaboravite da ste ikad čuli za Grozomoru. Vratite se svom normalnom životu – odrastite, venčajte se, zasnajte porodicu. A kad vam deca prohodaju, vodite ih na izlet na more. Leti, naravno. Šetate obalom, pa sami pronađete neobičnu školjku. Sagnetete se da je uzmete. Samo, zalepljena je za nešto...

Za staru limenu kutiju.

Katanac je otkinut, a lanac nestao. Može li more to da uradi? Otvorite kutiju i vidite...

... da je prazna.

U njoj nema ničega sem morskih pužića i morske trave i još nečega. Nekakve... *sluzi?*

Začujete neki zvuk iza sebe – neke korake koji vam se bliže. Ljigave šljapkave korake koji su vam *sve bliži*.

Okrenete se.

Šta vidite?

Stvarno?

Pa, možda ova priča ipak *jeste* za vas.

HOTEL GRAND NAUTILUS

.....

.....

Ja sam uzgred Herbert Limun. Ali ljudi me većinom zovu Herbi. Ja sam izgubljeno-nađeni u hotelu *Grand nautilus*, što možete videti na mojoj kapi. Neko mi je jednom rekao da većina hotela nema biro za izgubljene i nađene stvari, ali to ne može biti istina. Šta onda rade sa svim onim izgubljenim i nađenim stvarima? I kako ih onda oni što su ih izgubili povrate?

Pretpostavljam da jesam možda premlad za tako važan posao, ali dala mi ga je leđi Kraken lično, vlasnica hotela. Čak ni gospodin Mekušac, upravnik hotela, ne može tu ništa da prigovori. Mada bi rado prigovorio – mrzi sve u hotelu što ne donosi novac. Da je bilo po

njegovom, zatvorio bi izgubljeno-nađeno čim je postao upravnik i šalter mog sobička u foajeu hotela zauvek bi bio zatarabljen. A da se to desilo, nikad ne bih upoznao devojčicu.

Devojčicu koju sam video kako se provlači kroz moj prozor.

Devojčicu koja je rekla: „Sakrij me!“

– Sakrij me!

Osmotrim je od glave do pete. Zapravo, osmotrim joj glavu pošto se zaglavila zapevši o prozorsku rezu, a podrumske prozori su visoko, pri tavanici. Ako je provalnik, to joj baš i ne ide od ruke.

– Molim te!

Odglavim je iako me umalo zgnječi kad se strovali unutra. Napolju je vejavica, pa s njom kroz prozor uleti i hrpa snega.

Podignemo se na noge i sad stojim pred njom – pred devojčicom guste kovrdžave kose u ofucanom džemperu i s vunenom kapom s bučkom na glavi. Taman zausti da nešto kaže, ali odustane jer uto napolju začuje povišene glasove. Povišene glasove koji se bliže. Devojčica iskolači oči od straha.

– Ovamo! – šapnem i odvučem je do ogromnog putnog kovčega koji decenijama stoji u birou jer niko nije

došao po njega. Pre nego što stigne išta da kaže, strpam je unutra i zatvorim poklopac.

Glasovi se sad čuju gore kod mog šaltera – piskav slatunjav glas gospodina Mekušca, koji pokušava da izađe na kraj s nekom teškom osobom. Dograbim nekoliko izgubljenih torbi, kišobrana i sitnica i bacim ih na kovčeg u nadi da će izgledati kao da tu godinama stoje. Onda zvonice na mom pultu – ono na koje ljudi zvone da me dozovu – počne da zvoni kao mahnito, *cin-cin-cin*. Ispravim kapu, pa otrčim uz stepenice do šaltera i na lice navučem onaj svoj izraz „izvolite, mogu li da vam pomognem“ kao da se ama baš ništa čudno nije desilo.

Najpre ugledam gospodina Mekušca, koji pokušava da zagladi kosu preko čele.

– Uveren sam da je došlo do nesporazuma – promucio je nekome. – Dopustite samo da se raspitam...

Nikad u životu nisam video osobu kao tu kojoj se upravnik obraćao. To je čovek u crnom mornarskom kaputu, skroz skvašenom. Nadnosi se nad pult kao neki krivi monolit, lice mu smrknuto, puno brazgotina, oči skrivene pod vrhom kapetanske kape. Ukrućenim prstom udara po dugmetu na zvonu kao da ga ubada nožem. Prestane kad stignem i još se više nagne pokrivši me senkom.

– Gde je...? – upita on glasom koji zvuči kao da se dve mokre granitne ploče taru jedna o drugu. – Devojčica. Gde je?

– Hm – ja ću na to, pa se nakašljem i obratim mu se onim otmenim tonom kakav gospodin Mekušac očekuje od mene kad razgovaram s gostima. – O kome govorite, gospodine?

Čovekova usta – koja su tek široko izokrenuto slovo V u njegovoj žučkastoj mokroj bradi – otvore se uz siktanje. Primitim da u toj bradi ima morske trave, koja mu se upetljala i oko potamnele mesingane dugmadi. Oseća se na neko zlo koje se sprema.

– GDE JE?

Progutam knedlu. Šta ću, nisam mogao da se suzdržim. Ja sam službenik u birou za izgubljene i nađene stvari. Za ovo nisam obučen.

– Poštovani gospodine – zaprede gospodin Mekušac – uveren sam da možemo ovo da rešimo. Šta ste tačno izgubili?

Čovek se odmakne od mog šaltera i nadnese se nad gospodina Mekušca. Iz kaputa izvuče desnu ruku, koja je dosad bila skrivena. Gospodin Mekušac uzmakne kad vidi da čovek umesto ruke ima veliku gvozdenu čaklju, šipku sa kukom i dugim sjajnim šiljkom na vrhu kojom se privlače čamci.

– Devojčicu – kaže čovek.

Sad, jedno moram priznati starom Mekušcu, a to je da zna koje bitke može da bije. U ovom slučaju, kako nije

imao nikakve šanse da savlada ovog ogromnog uljeza, rešio je da mu se pridruži. Okomi se na mene.

– Herberte Limune! Imaš li dole neku devojčicu?

Sad su se *obojica* nagla ka meni.

Odmahnem glavom.

Sa lica mi spadne onaj izraz „izvolite, mogu li da vam pomognem“, pa pokušam nedužno da se nasmešim.

– Ne – prozborim nekako piskavim glasom. Mrzim kad mi je glas takav. – Nikakve se devojčice dole ne kriju. Baš nikakve.

Uto se iza mene, dole u podrumu, začuje tup udarac. Zvuči baš kao da neko ko se krije u putnom kovčegu pokušava udobnije da se namesti.

Joj.

Bradati mornar razjapi usta i pobednički jekne, a crne mu oči sevnu ispod kape. Cimne vrata mog sobička i progura se pored mene pribivši me uza zid. Provuče se niz usko stepenište zakrčivši ga celog i poguri se kad uđe u podrum niske tavanice.

Pohitam za njim. Uzgred, ne radim to što sam neustrašiv, već zato što ne znam šta drugo da uradim.

Mornar stoji nasred prostorije, koju je celu ispunio. Vidim kako gleda u baricu otopljenog snega pod otvorenim prozorom. Vidim kako pogledom prati mokre stope što vode pravo do putnog kovčega. Torbe i kišobrani

što sam na njega nabacao popadali su. Nad kovčegom slobodno može da stoji svetleći natpis: „JUHU! OVDE JE!“

Gospodin Mekušac, koji se sjurio da nam se pridruži, vidi sve to i pomodri od besa.

– Herberte Limune! Ma treba da...!

Ali ne saznam šta to treba da uradi zbog onoga što mornar s kukom umesto ruke potom uradi. Zamahne i silovito udari njome po kovčegu uz mučan zvuk, zarivši je duboko u poklopac. Cimne je i izvuče, pa je ponovo zarije, pa opet i opet. Poklopac puca i trese se sa svakim udarcem, iverje leti na sve strane. Kovčeg počne da se raspada. Čovek ga pomoću zdrave ruke rasturi do kraja i otkrije...

... ništa!

Zapravo, ne baš ništa. Usred tog krša je zabezknuti pauk. I vunena kapa s bućkom. Gledam pauka kako beži i poželim da mu se pridružim. Sad je ostala samo ona kapa. To je bez sumnje ona kapa jarke boje koju je devojčica nosila. No od devojčice nema ni traga.

Krećući se sporo i promišljeno, Čakljar vrhom čaklje dohvati kapu. Okrene je i pruži ka meni, a lice mu se natušti kao olujni oblak. Nekako nalazim hrabrost da ne ciknem kad pružim ruku da je dohvatim i skinem sa šiljka.

– To je samo izgubljena stvar – kažem. – Ovaj, jutros mi je predata. N-nisam stigao da je obeležim, to je sve.

Na trenutak zavlada tišina. A onda Čakljar zaurla, ispusti silovit krik besa. Počne da mi pretura po podrumu, mlateći ručerdama tamo-amo. Svalim se na stepenište dok on pomahnitalo traga za devojčicom, a stvari lete na sve strane – torbe, kaputi, šeširi, svakojake drangulije i džidžabidže, među kojima i neke koje ko zna otkad tu nedirnute stoje. Ali ne pronalazi nikoga.

Otišla je.